

Murádin László 80 éves

Murádin László 2010. november 29-én ünnepelte nyolcvanadik születésnapját. E jeles ünnepen a Magyar Nyelvtudományi Társaság nevében is szívből gratulálunk!

Kolozsvári kollégánk tudományos tevékenységének legkiemelkedőbb teljesítménye „A romániai magyar nyelvjárások atlasza” anyagának összegyűjtése és kéziratának összeállítása (RMNyA. I–XI. Szerk. JUHÁSZ DEZSŐ. Bp. 1995–2010). Bár a szerző jelentős terepmunkával járult hozzá a XX. század 50-es, 60-as éveiben folyó regionális atlaszkutatásokhoz is, például „A moldvai csángó nyelvjárás atlaszá”-nak (szerk. GÁLFFY MÓZES, MÁRTON GYULA, SZABÓ T. ATILA. I–II. Bp. 1991) és a kiadásra váró regionális székely nyelvatlaszok anyagának összegyűjtéséhez, sőt maga is készített egy még kéziratban levő Aranyos vidéki kistlaszt, élete fő művének mégis az RMNyA. 11 kötetes sorozata tekinthető. Ez a vállalkozás egy kisebb kutatócsoport munkájaként, Szabó T. Attila vezetésével indult a Román Tudományos Akadémia kolozsvári nyelvtudományi intézetében. Az ötvenes évek diktatúrája azonban a kutatócsoportot fel-

számolta, egyedül Murádin László maradhatott meg főállású kutatóként a munkálatok továbbvitelére. Mivel Szabó T. Attilát teljesen lekötötték a kolozsvári egyetem magyar tanszékének vezetésével, illetve saját kutatásaival – főleg pedig az „Erdélyi magyar szótörténeti tár” létrehozásával – összefüggő feladatok, Murádin Lászlóra maradt a teljes romániai magyar nyelvterületet átfogó nagyatlasz terepmunkája és adattárának összeállítása. Ezt a grandiózus feladatot szinte emberfeletti elszántsággal, a mai kutatók számára szinte elképzelhetetlen kitartással, elkötelezettséggel és a legmagasabb szakmai színvonalon oldotta meg. A közel másfél évtizedes gyűjtőmunkát egy évtizedes anyagrendező, kéziratkészítő szakasz követte, melynek eredménye egy több mint kétezer gépelt oldalas adattár és háromezer lapos kéziratoss térképgyűjtemény lett. A készülő atlaszból és a belőle kirajzolódó tanulságokról számos nyelvöldrajzi adatközlés és esettanulmány készült, de a nagy mű kiadására a Ceaușescu-érában nem volt lehetőség. A kedvező változást a rendszerváltást követő évek hozták meg, amikor az atlasz gépiratos adattárát, majd a kézzel rajzolt munkatérképeket is Budapestre lehetett hozni, ahol az ELTE Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai és Dialektológiai Tanszéke, valamint a Magyar Nyelvtudományi Társaság szakmai támogatásával, az OTKA pályázatainak keretében, új számítógépes technikák alkalmazásával másfél évtized leforgása alatt révbe ért a kiadás folyamata is. Tekintettel arra, hogy a XX. századi magyar népnyelvet bemutató átfogó mű, „A magyar nyelvjárások atlasza” csupán 22 romániai kutatóponton végezhetett mintavételt, az RMNyA. 136 településen kikérdezett (háromszor nagyobb) adatfelvétele hiánypótló az erdélyi, partiumi és moldvai magyar nyelvjárások leírása, megismerése szempontjából. A Murádin László gyűjtötte atlasz nélkül a magyar nyelvjárástörténet és településtörténet nyelvöldrajzi leírása is reménytelen vállalkozás lenne. Az atlasz a magyar néprajz és művelődéstörténet gazdag tárházának is tekinthető, mivel módszeresen áttekinti a fontosabb fogalomkörök népi szókincsét.

Murádin László már több mint negyven éve, egészen pontosan 1968 óta szerkesztője kolozsvári Nyelv- és Irodalomtudományi Közleményeknek. Hosszú ideig technikai, illetve társszerkesztőként, az utóbbi években (Szabó Zoltán halála után) főszerkesztőként viselte és viseli gondját e kiváló folyóiratnak a kéziratok begyűjtésétől kezdve a tartalmi, nyelvi és nyomdatechnikai munkálatokig bezárólag. E színvonalas periodikában maga is számtalan cikket, kisebb-nagyobb tanulmányt, recenziót és adatközlést jelentetett meg. Csupán a romániai magyar nyelvjárásokkal összefüggő írásainak a száma meghaladja a félszázat. Ezeknek a külön kötetben való publikálására épp a közelmúltban került sor (Erdélyi magyar nyelvöldrajz. Nyelvészeti tanulmányok. Europrint Könyvkiadó, Nagyvárad, 2010).

Murádin László szerteágazó munkásságának állandó összetevője a nyelvművelés, nyelvi ismeretterjesztés. A romániai magyar napi- és hetilapokban folyamatosan jelentetett meg a nyelvhasználattal összefüggő írásokat. Állandó nyelvművelő rovata volt a marosvásárhelyi Új Életben és a kolozsvári Igazság című újságban, de más erdélyi magyar orgánumokba is írt, illetve írt ilyen témájú cikkeket. Nyelvművelő írásainak válogatott anyagát gyűjteményes kötetekben is megjelentette. Az utóbbi években figyelemre méltó névtani könyvekkel gazdagította az erdélyi tudományos ismeretterjesztő irodalmat, népszerű formában bemutatva például számos település nevének eredetét, és foglalkozott erdélyi családnevekkel is (Utak és nevek. Településnevek erdélyi utakon. A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, Bp. 2003; Utak és nevek. Településnevek partiumi utakon. Europrint Könyvkiadó, Nagyvárad, 2007; Erdélyi magyar családnevek. Europrint Könyvkiadó, Nagyvárad, 2005).

Murádin László ma is aktívan dolgozik, szerkesztőként, nyelvművelőként és tudósként egyaránt. Munkássága, szakmai teljesítménye és a kisebbségi lét nehézségei közepette is

lankadatlan helytállása mindenki számára példamutató. Nyolcvanéves jubileumán kívánunk neki jó egészséget és töretlen munkakedvet!

JUHÁSZ DEZSŐ